ఈ వారపు పెద్దగాథ.

పడుచులతో పరిచయం

★ మునిమాణిక్యం యాజ్ఞవల్క్య ★

చిన్నతనంను చీ మా శాస్త్రికి తను ఎంత కొత్త వాళ్ళతోనైనా సరే, ఎంత పరిచయంలేని వాళ్ళతోనైనా సరే, బాగా ఎరుగున్న వాడిలా మాట్లాడటం చేతనవుననీ, వాళ్ళతో ఇట్టే స్నేహం చెయ్యగలననీ ఒకరకమైన గర్వం అహంభావం ఎక్కువగా ఉండేది. ఈ విషయమై అతడు నాతోనూ, ఇతర మిత్రులతోనూ మహాదర్జాగా చెబుతూ ఉండేవాడు అవసరమని తోస్తే ఒకటి రెండు కట్టుకథలు అల్లి వాళ్ళందరినీ చాలావరకు నమ్మించేవాడు కొంతమంది 'అవును నీవెంతకైనా తగిపోతావు' అనేవాళ్ళు, కాని నేను మాత్రం ప్రత్యక్షనిదర్శనం చూపిస్తేనే కాని నమ్మనంటూ ఉండేవాణ్ణి.

ఒకరోజున అతను నన్ను తనవైపుకి తిప్పుకొందామని నాతో ఇల్లాగా చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు. "ఏమోయ్ నీవు నమ్మవుగానీ ఏమయిందనుకొన్నావ్! నేను రైల్లో గుంటూరు వెళుతున్నాను నా ప్రక్కనే ఓ ముసలాయనా, ఆయన ప్రక్కనే ఓ అమ్మాయీ కూర్చొనివున్నారు. మెల్లగా ఆయన్ను సంభాషణలోకి దింపాను తెలుసుగా, మనం 'అందులో' ఘనులం అని. కాసేపయ్యాక భలే గమ్మత్తు చేశానోయ్. "ఏం తాతయ్యా నన్ను గుర్తుపట్టలేదా ఇంతవరకూ?" అన్నాను. ఆ ముసలాయన 'ఎవరు నాయనా నీవూ? ..... ఓహో ం ఘనమ్మకొడుకువట్రా నీవూ ?' అన్నాడు. ఇంకా ఏం, పాచిక పారిందనుకొని 'అవును, అయితే నీకిప్పుడికి జ్ఞాపకంవచ్చిందన్నమాట! అని ఇక నేనే అందుకొని, "అయితే మావయ్యా వాళ్ళూ కులాసా?" "ఆఁ, అంతా కులాసాగానే ఉన్నారు కోడలూ, అంటే మీ అత్తయ్య వాళ్ళూ అంతా కులాసా. ఇదేరా, వాడి పెద్దకూతురు" అని ఆ అమ్మాయిని చూపించి, "నీకేం జ్ఞాపకంలే, ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు చూశావు" అన్నాడాయన. నాకు పట్టరానంత సంతోషం కల్గింది. అయినా మనం పాచిక వెయ్యడమూ పారకపోవడమూనా" అన్నాడు మా శాస్త్రి నా వంక చూసి నవ్వుతూ, "ఊఁ సరే ఏమయిందీ? ఆ అమ్మాయి నీ గుట్టు కాస్తా బయట పెట్టిందా? అంతటితో ఊరుకోక నీ నునుపుచెక్కిళ్ళమీద మృదువుగా ఒక్క లెంపకాయ తీసిందా?" అని చనువుగా అడిగాను వాణ్ణి ఉడికిద్దమని.

వాడికి నిజంగానే కొంచెం కష్టంవేసింది తను ఎంతచెప్పినా నేను నమ్మనేమిటా అని. అందుకనే "అల్లా ఎప్పటికీ జరగదు. నేనేం అంత తెలివిలేని వాడిననుకొన్నావా?" అన్నాడు నాతో. సరేలే ఆ మాటలు ఎవరన్నారూ? చెప్పు తరువాత ఏం జరిగిందో అన్నాను కొంత ఉత్సాహం చూపిస్తూ, ఫరవాలేదు దారిలోకి వస్తున్నాననుకొని మా శాస్త్రి మళ్ళీ ఇల్లా మొదలుపెట్టాడు: "నమ్ముతున్నాడు గదా అని మెల్లగా ఆ అమ్మాయినే పలకరించాను నీ పేరేమిటీ? నాకు జ్ఞాపకం లేదు" అని అడిగాను ఆ అమ్మాయి కొంచెం సిగ్గుపడుతూ చెప్పింది 'కమల' అని తరువాత నేను పాతబంధువులాగా వాళ్ళిద్దరితో మాట్లాడాను. చివరకు ఆ ముసలాయన్ను చూసి నవ్వుతూ మన కమలకు ఇంకా పెళ్ళి కాలేదల్లే వుందే? అన్నాను. ఆయన అన్నాడూ "కాలేదురా, అబ్బాయి. మరి నీకూ కాలేదుగా. అయినా దానికేం, నీలాంటి బావలుంటే పెళ్ళి ఎంతసేపూ" ఈ మాటలు అంటూంటే నాకు భలే సంతోషం కల్గిందోయ్" అని కాస్త ఆగి ఏమి చెబుదామా అని మా శాస్త్రి ఆలోచిస్తూ నా వంక చూశాడు.

నేను ఇంతలోనే అందుకొని నవ్వుతూ అన్నాను: "ఏం కథ ఆగిపోయిందేం?...చాలు చాల్లే నీ కోతలూ నీవూనూ. ఇంకా కాసేపు వింటూ ఊరుకొంటే ఆ కోతలకు కొంచెం శృంగారంకూడా చేర్చావని అంటావు. ఆపివేశేయి ఇల్లాంటి కబుర్లు. నాకేదయినా నిదర్శనం చూపి అప్పుడు చెప్పు నీ కథలన్నీ, వింటాను, నమ్ముతాను' నేను. ఇల్లా అనటం విని మా శాస్త్రి తన శ్రమ అంతా వృథా అయినందుకు కొంచెం నిరుత్సాహపడ్డమాట నిజమే. కాని ఈమాటు పట్టుదల ఎక్కువయింది. అందుకనే ఇల్లా అన్నాడు "సరే ఎవరితో మాట్లాడమన్నావు? అని ధీమాతోనే అన్నాడు. అల్లా మళ్ళొకళ్ళు అనగలుగుతారని నేననుకోను. "ఎల్లియట్ బీచిమీద సాయంత్రంపూట రంగురంగుల సీతాకోకచిలుక లుంటాయి. వాళ్లతో ఎవరితోనైనా సరే మాట్లాడుదువుగాని రా" అన్నాను. శాస్త్రి కొంచెం జంకాడు. కాని 'సరే' అని అన్నాడు ఆ నాడు మా శాస్త్రిని బీచికి తీసికొని వెళ్లాను.

బీచిమీద కెరటాలు వచ్చి తమతమ పాదాలు తాకుతుంటే కిలకిలలాడుతూ కబుర్లు చెప్పుకొంటూ, నవ్వుకొంటూ కూర్చొన్న ఆడపిల్లల గుంపును చూపించి మా శాస్త్రిని వాళ్ళ దగ్గరకు పోదాం రమ్మన్నాను. శాస్త్రి మొదట్లో వెంటనే సరే అనలేదు. అతను మనస్సులో ఇల్లా అనుకొన్నాడు. "నిజానికి నే నెప్పుడూ ఇంతవరకూ ఆడపిల్లలతో మాట్లాడలేదు పోనీ కొంచెం పెద్దవాళ్ళయితే ఏదో అత్తగారనో, అవ్వగారనో పలకరించి వాళ్ళు తన్నెవరో మర్చిపోయ్యారని జ్ఞాపకం చేస్తున్నట్లు నటించవచ్చును ... వీళ్ళు చూస్తే పడుచుపిల్లలూ, చదువుకొన్నవాళ్ళూ, పోనీ మా [illegible] పిల్లలయినా అయితే, తెలిసినా తెలియకపోయినా, [illegible] వెళ్ళి ఏ నోట్సు పుస్తకమో [illegible] తీసికొంటాడమో, [illegible] నా నోట్సు ఆవిడకు ఇవ్వడమో చేసి. ఆ [illegible] పెట్టుకొని ఏదో మాట్లాడవచ్చు. ఇది ఎల్లా... అయినా సరే ఇక్కడ ఎల్లాగో అలాగు నెగ్గా మా [illegible] మన మీద మాంచి నమ్మకం [illegible] ఏం చెప్పినా నమ్ముతాడు. అయినా [illegible] కొట్టిన తరువాత ఆత్మగౌరవం కాపాడుకోవాలి గదా" ఇల్లా అనుకొని మా శాస్త్రి ధైర్యం తెచ్చుకొని ప్రాణాలు చిక్కబట్టుకొని వాళ్లదగ్గరకు వెళ్ళి లేని చిరునవ్వు తెచ్చిపెట్టుకొని, "గుడ్ ఈవినింగ్ నేను జ్ఞాపకం ఉన్నానా" అన్నాడు వాళ్ళల్లో ఒక పదహారేళ్ల పడుచుపిల్లను చూస్తూ.

ఆ అమ్మాయి పలకరించేది తన్నా కాదేమో నని ఒక్కనిముషం అటూఇటూ చూసి, తన్నే నని నిశ్చయమయిన తరువాత కొన్ని క్షణాలపాటు తెల్లపోయినట్లు కన్పించింది.

కాని వెంటనే తేరుకొని చిరునవ్వు నవ్వి "మిమ్మల్ని మర్చిపోగలనా...ఆ అయితే మీ దేవూరు ఎప్పుడు వచ్చారూ? ఆయనెవరు? మీ స్నేహితులా? కూర్చోండి నిలువుజీతం దేనికి" అని అడిగింది గుక్క తిప్పుకోకుండా. శాస్త్రి తెలివిగా వీలయినంతవరకూ వేటికీ సమాధానం ఇవ్వకుండా 'అవును' అన్నాడు. తనుకూడా ఏదైనా అడక్కపోతే బాగుండదని "అయితే మన పాతస్నేహితు లెవరైనా కన్పిస్తూ ఉంటారా అప్పుడప్పుడూ?" అని అడిగాడు. ఆ అమ్మాయి సంతోషంగానే సమాధానం చెప్పింది. "ఆ లలితా, రమా, రాఘవరావూ, భానూ వాళ్ళంతా కన్పిస్తునే ఉంటారు. ఓ అన్నట్టు మనోహరరావు భార్య ప్రసవించిందని వ్రాశాడు. అయితే ఏం పేరు పెట్టారు" అన్నది.

మా శాస్త్రి కొంచెం చిక్కులోనే పడ్డాడు. ఆ పుట్టింది ఆడపిల్లో మగపిల్లవాడో, వాడికేం తెలుసు పేరు చెప్పడానికి. ఆడపిల్లకూ మగపిల్లవాడికీ ఇద్దరికీ సరిపొయ్యే పేర్లు ఏవా అని ఒక్క నిముషం ఆలోచించాడు. బుఱ్ఱలో అనేక పేర్లు దొర్లిపొయ్యాయి. 'రంగడు' బాగుంది రెంటికీ సరిపోతుంది అని అనుకొని వెంటనే 'రంగడు' అని అనేశాడు. ఆ అమ్మాయి నవ్వుతూ "అంత మోటుపేరు పెట్టారేమబ్బా" అన్నది. బహుశా పాండురంగారావులలో కన్పడి తన పేరు పెట్టమని ఉంటాడు" అన్నాడు మా శాస్త్రి. ఆ అమ్మాయి పెద్దగా నవ్వింది. మిగతావాళ్ళంతా గొల్లుమన్నారు. [illegible] ఇంత [illegible] తవాళ్లను కూడా [illegible] నేను ఇదంతా చూస్తూ ఉన్నాను [illegible] దూరంలో [illegible] నేను "వీడెక్కడ [illegible] ? [illegible] చెప్పేది [illegible] వాళ్ళందరూ [illegible] శాస్త్రి [illegible] పోలేదు. "[illegible] ఇల్లా వచ్చి కూర్చో" అన్నాడు. నేను వెళ్ళి కొంచెం దూరంగా భయపడుతూ కూర్చొన్నాను.

మహాదర్జాగా నన్ను ఆ అమ్మాయికి తెలియపరిచి నన్ను ఆమెకు పరిచయం చేశాడు. వీడి తరవాత అంతా చూస్తే నాకు ఆశ్చర్యమూ వేసింది భయమూ వేసింది నేను "నమస్తే, తమరెవరో నాకు తెలియదు" అన్నాను. ఈ మాటు శాస్త్రికి నా మీద కోపం వచ్చింది, ఎందుకంటే ఇప్పుడా అమ్మాయిని తెలియపరచవలసిన విధి తనదేగా ? అదెట్లా సాధ్యం ? 'ఛా ఒట్టి తెలివితక్కువరకం' అని అనుకొంటూ మాట్లాడకుండా ఊరుకొన్నాడు. పాపం ఆ అమ్మాయి సమయానికి అడ్డుపడింది. మీకు తెలియదులెండి-మేం స్నేహితులం" అని నవ్వి-అయినా మీరు వారి స్నేహితులయికూడా కారంట... కాదులెండి. అందుకనే మీకు క్రొత్త అని పెద్దగా నవ్వింది ఆమె ఇల్లా అంటుం కొంచెం వ్యంగ్యంగానే అన్నది. అందుకనే కాబోలు వాళ్ళంతా ఒక్కమారు నవ్వారు వాడికి దేమీ అర్థం కాలేదు. నా కంతకన్నాను.

"ఇంతవరకూ ఎల్లాగో లాక్కొచ్చాను. ఇంక తప్పించుకొనిపోవాలి లేకపోతే బెడిసికొట్టేట్టుంది. వెంటనే జెండా ఎత్తాలి" ఇల్లా మా శాస్త్రి అనుకొంటూ ఉండగానే ఆ అమ్మాయి ఒక్కనిముషం గంభీరంగా ఉండి "అయితే ఇప్పుడు మీ తమ్ముడు ఏం చేస్తున్నాడు" అని అడిగింది- వాడికి చచ్చినచావు అయింది నిజానికి- ఎందువల్లనో ఏమీ తోచలేదు, ఆ తమ్ముడు ఎన్నేళ్ళవాడో ? ఏం చేస్తున్నాడో ? ఏమి చెప్తాడు- ఇల్లాంటి పరిస్థితులు వస్తాయని అతను ఎన్నడూ అనుకోలేదు-కారణం తెలియకుండానే ఎందువల్లనో ఏడుపుముఖం పెట్టాడు ..అదీ ఒకపంచికే అయింది- ఇంతలో ఆ అమ్మాయి అందుకొన్నది- "పాపం అనవసరంగా జ్ఞాపకంచేసి మీ మనస్సు కష్టపెట్టాను- అతను పోయినాడని వ్రాశారే ?" వాడి వళ్ళు జల్లుమన్నది- నేను ఇల్లాంటివాటికి క్రొత్త కావడంమూలాన్న నిర్ఘాంతపోయి చూశాను- కాని అతనుమాత్రం తట్టుకొని "వాడు పోవడం మా కందరికీ పెద్దదెబ్బ" అన్నాడు, చేగుమాలు కళ్ళు కద్దుకొంటూ- ఇదంతా చూసి నేను ఆశ్చర్యపడుతున్నట్లు మా శాస్త్రి గమనించకపోలేదు- "ఎవర్రా పోయింది" అని అంగామనుకొని పెదిమలు కదిల్చికూడా ఎల్లాగో ఆపుకొన్నాను.

ఒక్క నిముషందాకా శాస్త్రి ఎవరివంకా చూడలేదు- విచారాన్ని నటిస్తున్నాడు...కాని అంతలోకే ఇట్లా కథ అడ్డం తిరుగుతుందని పాపం కాడనుకోలేదు- అయిదునిముషాలయిన తరువాత ఆ అమ్మాయి ముసిముసినవ్వులు నవ్వడం మానివేసి ఒక్కమాటు మొహం అంతా జేవురించుకొంది- "సరే ఇంక చాల్లెండి, ఇక దయచెయ్యండి- మీ కన్నీటికాల్వలు చూచేందుకు ఇక్కడ ఎవ్వరూ సిద్ధంగా లేరు వెళ్ళండి" అన్నది కోపంతో- మేమంతా ఆశ్చర్యపొయ్యాము - మా శాస్త్రి వెంటనే లేచి చరచరా నడచిపోసాగాడు- నాకిదంతా ఇప్పుడర్థమయింది ఈ పరిస్థితులో నన్నేమంటారో అని నేనూ లేచి శాస్త్రిని ఆగమని పిలుస్తూ అతన్నివెంట బయలుదేరాను- వాళ్ళంతా పెద్దగానే నవ్వుతున్నారు- నేను నాలుగడుగులు వేశానో లేదో ఆ అమ్మాయి లేచి నిల్చొని "చూడండీ రావుగారూ ఒక్కమాటు" అని నా దగ్గరకు వచ్చింది- ఆవిడ స్నేహితులు మాకు పది గజాల దూరంలో ఉన్నారు- మా శాస్త్రి నాకు పదిగజాల దూరంలో ధైర్యం వహించి నిల్చొన్నాడు- నేను కొంచెం ధైర్యంగా ఆగాను. ఆ అమ్మాయి నా ఎదురుగా నిల్చొని అన్నది "రావుగారూ మీరు కొంచెం అమాయకంగానే కన్పిస్తున్నారు. మిమ్మల్ని పూర్వం ఒకటి రెండుసార్లు చూచాను. మీకు బహుశా ఈ నాటకం అంతా తెలియకపోవచ్చు. నేను మీ స్నేహితుడ్ని పదిమందిలోనూ తగిన అవమానం చేసేదాన్నే. పాపం అని ఊరుకొన్నా ఇంతటితో. ముఖ పరిచయమైనా లేనివాళ్ళతో పెద్దగొప్పగా మహాపరిచయస్థులాగా మాట్లాడితే...మాలాంటివాళ్ళ చేత చెప్పుదెబ్బలు తప్పవని గట్టిగా చెప్పండి" అని ముగించింది నేను వేరే తప్పించుకొనేమార్గం లేక "ఈ మాటుకు వాడ్ని క్షమించండి" అన్నాను- 'థాంక్స్' అంటూ వెళ్ళిపోయింది "పోనీలే నామీదనన్నా ఆమాత్రం గౌరవం చూపించింది. నన్నుకూడా ఏమీ అననందుకు సంతోషిస్తూ మా శాస్త్రి చేసినదానికి విచారిస్తూ వెళ్ళి వాడ్ని కలుసుకొన్నాను, వాడు అస్తమిస్తూ ఉన్న సూర్యుడ్ని చూస్తూ నిల్చొన్నాడు నేను వెళ్ళి వాడిభుజంమీద చెయ్యివేసి "బలే పని చేశావోయ్" అని అనేదాకా వాడికీ ప్రపంచకంలో లేనేలేడని చెప్పాలి

ANANDAVANI is printed by V AZIZULLA at Deccan Times Press Madras
and published by V. KALIDAS, at 13 Thambu Chetty Street, Madras
Editor: V KALIDAS Associate Editors Andra Seshagiri Rao B A Mudda Viswanadham